

# **„Warto być wiernym!” (II): Błogosławiony mąż, który pokłada ufność w Panu**

Pismo Święte nie daje nam teoretycznej odpowiedzi na pytanie o wierność, ale wskazuje, kto jest wierny.

06-09-2022

Na niektórych urządzeniach do słuchania muzyki, w miejscu, gdzie opisuje się ich cechy, być może

widzieliśmy litery «*hi-fi*». *High fidelity* — wysoka wierność — to gwarancja, że odtwarzany dźwięk bardzo zbliża się do oryginału. Celem, zarówno odtwarzacza, jak również tego, kto słucha, jest możliwość posiadania kontaktu z pierwotnym dźwiękiem, z pierwszym nagraniem, bez jego zmiany. Jest to wierność pojmowana jako ścisłość, jako zdolność zachowania czegoś bez zmian.

Niemniej jednak, w kulturze starożytnego Bliskiego Wschodu, w której miało miejsce objawienie Boga ludowi Izraela, sposób rozumienia wierności ma pewne różnice w stosunku do tego stosowania.

Wierność nie jest kojarzona z dokładnością, ale kładzie się w niej nacisk na inne aspekty jak trwałość, stabilność albo trwanie w czasie; fakt bycia godnym zaufania, lojalność i prawdomówność. Poza tym, w języku biblijnym wierność jest również ściśle związana z ojcowskim miłosierdziem Boga, przy którym nie

ma wielkiego sensu mówienie o dokładności.

## **Nie jak inni bogowie**

Jeżeli szukamy w Piśmie Świętym pełnej definicji wierności, nie znajdziemy jej. Natomiast jeżeli uciekamy się do ksiąg świętych, zadając sobie pytanie, kto jest wierny, zarówno w Starym, jak i w Nowym Testamencie, odpowiadają nam niezmiennie: wierny jest Bóg (por. *Pwt* 32, 4; *1 Kor* 1, 9; *1 Tes* 5, 24 i inne). Co oznacza, że Bóg jest wierny? Dlaczego wierność jest tak często stwierdzaną cechą Pana?

Z jednej strony Bóg Izraela jest wierny w odróżnieniu od bogów sąsiednich narodów. «Bóg jest fundamentem nadziei — nie jakikolwiek bóg»<sup>[1]</sup>. Pogańskie mity pokazują nam bogów, którzy zachowują się w sposób niestały i kapryśny. Czasami są dobrzy, czasami są źli, nigdy nie wiadomo,

jak zareagują. W związku z tym nie jest rozsądne ufanie tym bogom. Na przykład, w Egipcie i Mezopotamii często przedstawiano bogów w formie byka, lwa, orła, smoka lub innych zwierząt. W konsekwencji kult tych bóstw jest przesycany postawami przypominającymi nasze zachowanie wobec groźnego zwierzęcia — próbowalibyśmy zaspokoić ich głód, złagodzić ich gniew albo po prostu nie przerywać odpoczynku.

Inaczej dzieje się w Izraelu. Prawo Mojżeszowe ze swej strony zabrania przedstawiać Pana przy pomocy wyobrażeń jakiegokolwiek rodzaju (por. *Wj* 20, 4; *Kpł* 19, 4). Bóg Izraela przyjmuje ofiary i dary, ale nie robi tego z potrzeby albo dlatego, że od tego zależy jego nastrój (por. *Ps* 50, 7-15; *Dn* 14, 1-27). Fakt, że Pan jest wierny, w odróżnieniu od fałszywych bogów, oznacza, że nie jest kapryśny ani niestały, że możemy w jakiś

sposób wyczuć, jak postąpi.  
Równocześnie wierność ta nie  
oznacza, że Pan podąża za  
jednolitym wzorcem zachowania  
albo że Jego sposób działania w  
historii powtarza się. Bóg jest wolny,  
transcendentny i suwerenny, «cały  
jest mocą i działaniem, cały  
pięknością i cały wielkością»<sup>[2]</sup>, co  
oznacza, że Jego wierność  
przymierzu nie wyklucza nowości  
(por. *Iz 43, 16-19*). Może nas to  
zaskoczyć lub zbić z tropu. Bóg mówi  
przez usta proroka Izajasza: «Bo  
myśli moje nie są myślami waszymi  
ani wasze drogi moimi drogami —  
wyrocznia Pana. Bo jak niebiosa  
górują nad ziemią, tak drogi moje —  
nad waszymi drogami i myśli moje —  
nad myślami waszymi» (*Iz 55, 8-9*).  
Bóg zawsze zbawia swój naród, ale  
nie czyni tego zawsze w ten sam  
sposób. Dlatego «On może zawsze,  
dzięki swej nowości, odnowić nasze  
życie i naszą wspólnotę, a chociaż  
propozycja chrześcijańska

przemierza mroczne epoki i słabości Kościoła, nigdy się nie starzeje»<sup>[3]</sup>.

Poza ową różnicą częste zniekształcenie stosunku ludzi do Boga polega na kontroli nad Bogiem albo na wykorzystywaniu Go według naszego uznania. Dlatego wróżbiarstwo i inne podobne praktyki były surowo zabronione w Izraelu (por. *Kpł* 19, 26.31). Fakt, że Bóg jest wierny swojemu słowu, nie oznacza, że Jego sposób postępowania jest zawsze taki sam, a w związku z tym przewidywalny i dający się kontrolować przez ludzi. Możemy być pewni, że nigdy nie przestanie nas kochać, chociaż często nie wiemy, jak to się dzieje. Jego logika przekracza naszą logikę. Niekiedy może dać nam więcej niż nam obiecał albo może wypełnić jakieś proroctwo w niespotykany sposób. «Wierność nie ma w sobie nic jałowego bądź statycznego; jest twórcza»<sup>[4]</sup>.

## **Bóg «bogaty w łaskę i wierność»**

Biblia twierdzi, że Pan jest wierny w odróżnieniu od fałszywych bogów sąsiednich narodów, chociaż w rzeczywistości święty tekst stwierdza to przede wszystkim w zestawieniu z istotami ludzkimi: «Chwała Izraela nie kłamie i nie żałuje, gdyż to nie człowiek, aby żałował» (1 Sm 15, 29). W odróżnieniu od naszego ludzkiego doświadczenia Pan zawsze mówi prawdę, nie wycofuje się ze swoich obietnic: «Bóg nie jest jak człowiek, by kłamał, nie jak syn ludzki, by się wycofywał. Czyż On powie coś, a nie uczyni tego, lub nie wykona tego, co oznajmił?» (Lb 23, 19). Tylko Bóg jest bezwzględnie trwały i godny zaufania, jest Kimś, na kim można budować z pewnością, że nie dozna się zawodu. Dlatego Benedykt XVI może powiedzieć: «Albowiem podczas gdy wszystko przemija i się zmienia, Słowo Pana nie przemija. Jeśli koleje życia sprawiają, że

czujemy się zagubieni, i wszelka pewność wydaje się upadać, mamy kompas, aby znaleźć kierunek, mamy kotwicę, abyśmy nie dryfowali»<sup>[5]</sup>.

Księga Wyjścia opowiada, że po grzechu polegającym na oddawaniu czci złotemu cielcowi Bóg odnowił przymierze ze swoim ludem na górze Synaj. Wówczas przed wręczeniem Mojżeszowi po raz drugi tablic prawa, Bóg przeszedł przed nim, mówiąc: «Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i łagodny, nieskory do gniewu, bogaty w łaskę i wierność» (Wj 34, 6). Te słowa zwykło się uważać za drugie objawienie imienia Boga po tym, które miało miejsce dużo wcześniej, również w stosunku do Mojżesza. Powyższy opis tego, jaki jest Bóg, znajdujemy powtórzony, z niewielkimi odmianami, w siedmiu miejscach różnych ksiąg Starego Testamentu<sup>[6]</sup>. Dlatego św. Josemaría mówi: «Jeśli przejrzyście Pismo Święte, odkryjecie w każdym miejscu



obecność miłosierdzia Bożego (...).  
Jaką pewność powinno dawać nam  
miłosierdzie Pana!»<sup>[7]</sup>.

Niemniej jednak, Izrael wie, że Jego Pan jest współczujący i wierny nie tylko dlatego, że powiedział to Mojżeszowi na Synaju, ale przede wszystkim dlatego, że naród doświadczył tego w swojej własnej historii, na swojej własnej skórze. Bóg ukazał tę cechę swojej wierności, nie po prostu ją głosząc, tylko pokazując ją uczynkami. Fakt, że Bóg jest wierny, jest to doświadczenie zbawienia, które Izrael przeżywa na przestrzeni czasu. «Panie, Tyś Bogiem moim! Sławić Cię będę i wielbić Twe imię, bo wykonałeś przedziwne plany — mówi prorok Izajasz — z dawna powzięte, niezmiennie, prawdziwe» (Iz 25, 1). Uczynki Boga ukazują Jego wierność. Izrael jest świadkiem, raz i drugi, że miłosierdzie Boga nie znika wobec przejawów ludzkiej niewierności.

«Albowiem dobry jest Pan, łaska Jego trwa na wieki, a wierność Jego z pokolenia na pokolenie» (Ps 100, 5), śpiewa psalmista. W kolejnym ustępie zaś: «Albowiem powiedziałem: Na wieki zostanie ugruntowana łaska, utrwalona Twoja wierność jak niebios» (Ps 89, 2).

Najświętsza Maryja Panna w *Magnificat*, wyraża ten sposób bycia Boga, tak jasny dla tego, kto zbliża się do historii świętej. Matka Jezusa sławi Pana za to, że skupił się na Jej pokorze, za to, że uczynił Jej wielkie rzeczy, «pomny na miłosierdzie swoje, jak przyobiecał naszym ojcom Abrahamowi i jego potomstwu na wieki» (Łk 1, 54-55). Jan Paweł II mówił, że «w *Magnificat*, prawdziwie teologicznej pieśni, ponieważ ujawnia ona doświadczenie oblicza Boga przeżyte przez Maryję, Bóg nie tylko jest Bogiem Potężnym, dla którego nie ma nic niemożliwego, jak ogłosił Gabriel (por. Łk 1, 37), ale

również Bogiem Miłosiernym,  
zdolnym do czułości i wierności w  
stosunku do każdej ludzkiej istoty»<sup>[8]</sup>.

## **Jezus jest wypełnieniem obietnic**

Wierność to atrybut, który definiuje  
Boga w Jego relacji z ludźmi,  
zwłaszcza w stosunku do Jego  
narodu na mocy przymierza. Aby zaś  
opisać siłę tego przymierza, prorocy  
uciekają się do pewnych obrazów.

Jednym z nich jest obraz  
małżeństwa, który znajdujemy  
rozwinęty przede wszystkim w  
księgach Ozeasza, Jeremiasza i  
Ezechiela. Obraz ten podkreśla  
miłosierdzie Pana, który jest gotowy  
przebaczać i ustanawiać przymierze  
mimo powtarzającej się niewierności  
Izraela. Innym obrazem jest ojcostwo  
i macierzyństwo. Księga Izajasza  
wykorzystuje go wielokrotnie, w  
poruszający sposób, żeby podkreślać,  
jak Bóg nie opuści nigdy swojego  
narodu: «Mówił Syjon: Pan mnie

opuścił, Pan o mnie zapomniał. Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie. Oto wyryłem cię na obu dłoniach» (Iz 49, 14-16).

Jezus przyjmuje całe to dziedzictwo wierności i miłosierdzia, ukształtowane w Starym Testamencie, żeby objawić kontynuację tego Bożego działania w Jego osobie. Dlatego wobec tłumu Pan wtóruje przy pomocy swojej skargi owej wyroczni Izajasza, w której prorok przypominał nam, że Bóg nigdy o nas nie zapomina: «Jeruzalem, Jeruzalem! Ty zabijasz proroków i kamienujesz tych, którzy do ciebie są posłani. Ile razy chciałem zgromadzić twoje dzieci, jak ptak swoje pisklęta gromadzi pod skrzydła, a nie chcieliście» (Mt 23, 37). Jezusa Chrystusa boli bunt ludzi, twardość ich serca, wobec

wytrwałości — wierności — miłości Boga.

Również inspirując się ustępem proroka Izajasza, w którym twierdzi się, że Izrael jest winnicą Pana (por. *Iz* 5, 7), Jezus przedstawia w skrócie historię wierności Boga wobec niewierności ludzkiej, opowiadając przypowieść o rolnikach mordercach (por. *Mk* 12, 1-12). W przypowieści tej, kiedy rolnicy kolejny raz odmawiają oddania różnym sługom właściciela winnicy przysługujących mu owoców, postanawia on, traktując to jako ostateczny środek, posłać do nich swojego syna. Jednakże rolnicy zabijają syna właściciela winnicy. W ten sam sposób przyjście Jezusa, jedyne Syna Bożego i Jego śmierć na krzyżu, to pełny przejaw wierności i miłosierdzia Boga Izraela. Posławszy Go, żeby umarł za nas, Bóg nie może już zrobić nic większego (por. *Hbr* 1, 1-2).

Podczas swojego przepowiadania Apostołowie byli świadomi relacji między tajemnicą paschalną Chrystusa — Jego męką, śmiercią i zmartwychwstaniem — a wiernością Boga Jego dawnym obietnicom. Jezus to «Amen, Świadek wierny i prawdomówny» (*Ap* 3, 14), mówi nam Księga Apokalipsy. W Drugim Liście św. Pawła do Koryntian znajdujemy odnośną wyraźniejszą deklarację: «Bóg mi świadkiem, że w tym, co do was mówię, nie ma równocześnie tak i nie. Syn Boży, Chrystus Jezus, Ten, którego głosiłem wam ja i Sylwan, i Tymoteusz, nie był tak i nie, lecz dokonało się w Nim tak. Albowiem ile tylko obietnic Bożych, wszystkie w Nim są tak» (*2 Kor* 1, 18-20). To przekonanie zaś przeszło do wiary Kościoła, który nieustannie głosił, że Jezus jest wiernym wypełnieniem wszystkiego, co obiecał Bóg (por. *1 Kor* 15, 3-4).

## Jeśli my odmawiamy wierności, On wiary dochowuje

W odniesieniu do tych, którzy nie uwierzyli w Chrystusa podczas Jego przejścia przez ziemię, św. Paweł wyraża się w następujący sposób, podkreślając wielkość Pana: «Czyż ich niewierność miałaby zniweczyć wierność Boga? Żadną miarą!» (Rz 3, 3-4). W Bogu możemy w pełni złożyć naszą ufność. «Jedni wolą rydwan, drudzy konie, a nasza siła w imieniu Pana, Boga naszego» (Ps 20, 8), mówi psalmista, wyrażając swoją ufność bardziej w Panu niż w ludzkich strategiach bitewnych. «Bo któż jest bogiem prócz Pana lub któż jest skałą prócz Boga naszego?» (2 Sm 22, 32), mówi Pismo Święte, w tak zwanej pieśni dziękczynnej Dawida. Tylko o Bogu można twierdzić, że jest Skałą, na której można się oprzeć bez strachu i szukać ochrony.

Zastosowanie do Boga terminu «Skała» jest tak częste w Starym

Testamencie<sup>[9]</sup>, że niekiedy mówi się tam po prostu «Skała» i jest zrozumiałe, że mówi się o Bogu.

Podkreślając wierność Boga poprzez częste zestawianie jej z niestałością ludzi, Pismo Święte nie wydaje się pozostawiać wiele miejsca ludzkiej wierności. Jednakże bardziej niż o pesymistyczne postrzeganie ludzkich sił chodzi o realistyczne i głębokie stwierdzenie naszej małości wobec Jego mocy. W ten sposób lepiej można zrozumieć tę twardą wyrocznię przekazywaną przez Jeremiasza: «Przeklęty mąż, który pokłada nadzieję w człowieku i który w ciele upatruje swą siłę, a od Pana odwraca swe serce. Jest on podobny do dzikiego krzewu na stepie, nie dostrzega, gdy przychodzi szczęście; wybiera miejsca spalone na pustyni, ziemię słoną i bezludną. Błogosławiony mąż, który pokłada ufność w Panu, i Pan jest jego nadzieją. Jest on podobny do drzewa



zasadzonego nad wodą, co swe korzenie puszcza ku strumieniowi; nie obawia się, gdy nadejdzie upał, bo zachowa zielone liście; także w roku posuchy nie doznaje niepokoju i nie przestaje wydawać owoców» (*Jr* 17, 5-8).

Istotne jest zrozumienie, że istota ludzka nie może być wierna w takim samym znaczeniu jak Bóg. Ludzką odpowiedzią na wierność Pana nie jest zachowanie nieskazitelne, bez pęknięć, tylko wiara (por. *Rdz* 15, 6; *Hbr* 11, 1). Istotnie po hebrajsku używa się tego samego czasownika, żeby powiedzieć, że Bóg jest wierny, i żeby powiedzieć, że człowiek wierzy w Boga. Nowy Testament nazywa «wiernymi» tych, którzy wierzą w Jezusa Chrystusa i naśladują Go (por. *Dz* 10, 45). Pan chce od nas nie tego, żebyśmy byli wytrwali i niezłomni jak On, co byłoby niemożliwe, tylko żebyśmy pokładali w Nim całą naszą ufność, jak uczyniła to Maryja i jak

zrobili Święci, «bo godny jest zaufania Ten, który dał obietnicę» (*Hbr* 10, 23). A przede wszystkim Pan chce, żebyśmy uznali popełniane przez nas zniewagi i prosili Go o przebaczenie. «Jeśli mówimy, że nie mamy grzechu, to samych siebie oszukujemy i nie ma w nas prawdy — podkreśla Pierwszy List św. Jana. — Jeżeli wyznajemy nasze grzechy, Bóg jako wierny i sprawiedliwy odpuści je nam i oczyści nas z wszelkiej nieprawości» (*1 J* 1, 8-9). Choćbyśmy byli grzesznikami, Pan nie pozostawia nas nigdy samych. «Jeśli my odmawiamy wierności, On wiary dochowuje, bo nie może się zaprzeć siebie samego» (*2 Tm* 2, 13).

«Nasza wierność jest niczym innym jak odpowiedzią na wierność Boga. Boga, który jest wierny swojemu słowu, który jest wierny swojej obietnicy»<sup>[10]</sup>. W tym samym znaczeniu prałat Opus Dei komentuje: «Wiara w Bożą wierność

daje siłę nadziei, mimo że nasza osobista słabość prowadzi do tego, że czasami nie jesteśmy całkowicie wierni w drobnych sprawach, a być może niekiedy, również w wielkich. Wówczas wierność polega na pokonywaniu — z łaską Boga — drogi syna marnotrawnego»<sup>[11]</sup>. Istotne jest, żeby zawsze powracać do Tego, kto spełnia obietnicę, powracać z wiarą do Skały, która zawsze na nas czeka.

tłum. Bronisław Jakubowski

<sup>[1]</sup> Benedykt XVI, Encyklika *Spe salvi*, 31.

<sup>[2]</sup> Św. Josemaría, *Przyjaciele Boga*, 190.

<sup>[3]</sup> Franciszek, *Adhortacja apostolska Evangelii Gaudium*, 11.

<sup>[4]</sup> Benedykt XVI, *Homilia*, 12 września 2009 r.

<sup>[5]</sup> Benedykt XVI, Anioł Pański, 12 grudnia 2010 r.

<sup>[6]</sup> Por. Lb 14, 17-18; Pwt 7, 9-10; Ps 86, 15; 145, 8; Jł 2, 13; Jon 4, 2 i Na 1, 3.

<sup>[7]</sup> Św. Josemaría, To Chrystus przechodzi, 7.

<sup>[8]</sup> Św. Jan Paweł II, Audiencja, 6 listopada 1996 r.

<sup>[9]</sup> Por. na przykład, Pwt 32, 4; 1 Sm 2, 2; 2 Sm 22, 2; Ps 19, 15; 28, 1; 71, 3; Iz 17, 10; Ha 1, 12; i inne.

<sup>[10]</sup> Franciszek, Homilia, 15 kwietnia 2020 r.

<sup>[11]</sup> Mons. Fernando Ocáriz, List pasterski, 19 marca 2022 r.

Juan Carlos Ossandón

---

pdf | dokument generowany  
automatycznie z [https://  
dev.opusdei.org/pl-pl/article/warto-byc-  
wiernym-ii-blogoslawiony-maz-ktory-  
poklada-ufnosc-w-panu/](https://dev.opusdei.org/pl-pl/article/warto-byc-wiernym-ii-blogoslawiony-maz-ktory-poklada-ufnosc-w-panu/) (09-08-2025)